

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Teie 23.10.2024 nr

Meie 25.11.2024 nr 2.3-8/24/2699-2

Vastus selgitustaotlusele

Vabandame, et vastus on viibinud.

Olete esitanud pöördumise seoses tunnivaatlustega. Andmekaitse Inspeksioon saab jagada selgitusi seoses isikuandmete kaitse regulatsiooniga. Kui teil on küsimusi, milline regulatsioon reguleerib tunnivaatluste läbiviimist või mis tingimused tunnivaatlustele üldiselt kohalduvad, peaksite pöörduma Haridus- ja Teadusministeeriumi poole, kelle pädevuses on antud valdkond.

Isikuandmete reeglitest üldiselt

Andmekaitse vaatest on oluline meeles hoida, et igasugune isikuandmete töötlemine vajab õiguslikku alust ning järgida tuleb isikuandmete töötlemise põhimõtteid. Õiguslikud alused isikuandmete töötamiseks on paika pandud [isikuandmete kaitse üldmääruse](#) (IKÜM) artiklis 6 lõikes 1.

Nendest saate täpsemalt lugeda siit: <https://www.aki.ee/isikuandmed/andmetootlejale/tootlemise-oiiguslikud-alused>. Isikuandmete töötlemise põhimõtted on toodud IKÜM artiklis 5, millest oleme pikemalt kirjutanud siin: <https://www.aki.ee/isikuandmed/andmetootlejale/andmetootluse-pohimotted>.

Isikuandmete kaitse üldmäärus kohaldub, kui töödeldakse andmeid, mille abil on võimalik isikut otseselt või kaudselt tuvastada. Isikuandmeteks on IKÜM artikli 4 lõike 1 kohaselt näiteks isiku nimi, isikukood, aga ka tema füüsiline või sotsiaalne tunnus. Kui tunnivaatluse käigus kogutakse andmeid isikustamatult, näiteks üldise õppekeskkonna kirjeldusena, mille abil poleks võimalik ühtegi isikut otseselt või kaudselt tuvastada, siis isikuandmete kaitse reeglid ei kehti.

Tunnivaatlus tugispetsialistide/juhtkonna poolt

Esmalt selgitame, et [põhikooli- ja gümnaasiumi seaduse \(PGS\) § 78 lõike 1](#) kohaselt tehakse koolis sisehindamist, mis on pidev protsess, mille eesmärk on tagada õpilaste arengut toetavad tingimused ja kooli järjepidev areng. Sisehindamise korra kehtestab direktor sama sätte lõike 3 kohaselt. Tunnivaatlused võivad olla osa sisehindamisest, mistõttu saab kool ise paika panna tunnivaatluste teostamise tingimused ja korra.

Andmekaitse vaatest on esmalt oluline eristada, kas tunnivaatlusi viiakse läbi õpilase toetamiseks, mis on põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses koolile ettenähtud kohustus või on tunnivaatlusel muu eesmärk. Kooli tugispetsialistidel ja juhtkonnal on põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest¹ kohustus toetada õpilast ja tema arengut, mis oma olemuselt on avalikes huvides olev ülesanne. Seega

¹ PGS § 3, 4, 19, 37 - <https://www.riigiteataja.ee/akt/13332410?leiaKehtiv>

toimub tunnivaatluse käigus isikuandmete töötlemine avalikes huvides oleva ülesande täitmise raames. Samuti võib avalikes huvides ülesannet täita ka Haridus- ja Teadusministeerium, kui ta teostab koolis järelevalvet.

Avalikes huvides isikuandmete töötlemine on üks võimalikest õiguslikest alustest, mida isikuandmete kaitse üldmäärus (IKÜM) on ette näinud artiklis 6 lõikes 1 punktis e. Sellisel juhul ei ole vajalik võtta alaealiste õpilaste seaduslikelt esindajatelt nõusolek, kuna õiguslik alus on seotud avalikes huvides oleva ülesande täitmisega.

Seoses õpilase toetamisega soovitame tutvuda ka AKI varasema [vastusega](#), milles selgitasime IKÜM nõudeid seoses koolivälise nõustamiskeskonna soovitude edastamisega õpetajatele.

Õpetajate töökohustuste kontrollimine

Kui kooli juhtkond soovib viia tunnivaatlust läbi õpetaja töökohustuste kontrollimiseks, peab õpetajat sellest eelnevalt teavitama. [Töölepingu seaduse § 28 lõike 2 punkti 11](#) kohaselt võib tööandja kontrollida töötaja töökohustuste täitmist, kuid seda tuleb teha viisil, mis austab töötaja privaatsust ja ei riku töötaja põhiõigusi. Nii nagu eelnevalt ka selgitasime, siis igasugusel isikuandmete töötlemisel peab olema õiguslik alus ning tuleb järgida IKÜM artiklist 5 tulenevaid põhimõtteid. Töötajat peab teavitama, kuidas ja mis viisil tema töökohustusi kontrollitakse, sest isikuandmete töötlus peab olema läbipaistev ja töötajale mõistetav.

Arvestades, et koolil on kohustus paika panna ka sisehindamise kord, siis kooli juhtkond peaks selles märgitud korrast teavitama ka koolipere, keda antud kord puudutab.

Lapsevanemate poolt teostatav vaatlus

Olukorras, kus tunnivaatlust soovivad läbi viia lapsevanemad, siis selle võimaluse peab kool ise enda kodukorras paika panema. Andmekaitse Inspeksioon ei saa keelata lapsevanematel tunnivaatlusi teostada, kui see on kooli kodukorras ettenähtud. Samas selgitame, et kui kooli kodukorra järgi on lapsevanematel õigus käia tunde vaatlemas ning selle käigus teevad lapsevanemad isikustatud märkmeid õpilaste kohta, siis ka lapsevanemad peavad järgima isikuandmete kaitse reegleid. Isikuandmete kaitse reeglid ei kohaldu, kui isikuandmeid töödeldakse ainult isiklikuks kasutuseks.

Tunnivaatluse kohta soovitame reeglid kodukorras paika panna nii kontaktõppe kui ka veebitundide tarbeks. Andmekaitse Inspeksioon on varasemalt [haridusasutuste ringkirjas](#) selgitanud, et nii kontaktõppes kui ka distantsil võiksid kehtida samalaadsed reeglid.

Üliõpilaste poolt teostatav vaatlus

Üliõpilaste puhul peab olema üliõpilase kooli ja praktikabaasi vahel sõlmitud leping, milles on ära määratletud, kuidas tunnivaatlused toimuvad ja kuidas toimub õpilaste isikuandmete töötlemine. Samas on oluline meeles hoida, et isegi kui on olemas leping praktikabaasiga, peab üliõpilane olema teadlik isikuandmete töötlemise reeglitest ning töötleva kogutud isikuandmeid turvaliselt ja konfidentsiaalselt.

Lapsevanemate teavitamine

Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 5 lõike 1 punkti a kohaselt peab isikuandmete töötlemine olema seaduslik, õiglane ja läbipaistev. Isikuandmete töötlemise läbipaistvus hõlmab ka isikute teavitamist, et nende isikuandmeid kogutakse. Alaealiste laste puhul peavad teadlikud olema seega eelkõige nende seaduslikud esindajad. Seega soovitame lapsevanemaid teavitada tunnivaatluste toimumisest, kui nende käigus kogutakse isikustatud andmeid õpilaste kohta. Seejuures on nii õpilasel kui ka vanemal õigus saada koolist teavet ja selgitusi koolikorralduse ning õpilaste õiguste ja kohustuste kohta vastavalt [PGS § 55 lõikele 1](#).

Kindlaid tähtaegsid teavitamise kohta isikuandmete kaitse üldmäärusest ei tulene, kuid soovitame teavitada enne tunnivaatluse reaalset toimumist, et tagada läbipaistev andmetöötlus. Siiski kuivõrd

Andmekaitse Inspeksioonil ei ole pädevust selgitada haridusasutustele tulenevaid nõudeid, soovitame pöörduda selles küsimuses Haridus- ja Teadusministeeriumi poole.

Loodame, et vastusest on abi.

Lugupidamisega

Grete-Liis Kalev
jurist
peadirektori volitusel